

BOSNA I HERCEGOVINA

SUD BOSNE I HERCEGOVINE

БОСНА И ХЕРЦЕГОВИНА

СУД БОСНЕ И ХЕРЦЕГОВИНЕ

Predmet broj: S1 1 K 023594 16 Kri

Datum: objavljivanja 16.11.2016 godine
pismenog отправка 02.12.2016. godine

Pred sudskim vijećem u sastavu: Vesna Jesenković, predsjednik vijeća
Šaban Maksumić, član vijeća
Staniša Gluhajić, član vijeća

PREDMET TUŽILAŠTVA BOSNE I HERCEGOVINE

protiv optuženog

MIĆO JOVIČIĆ

PRESUDA

Tužilac Tužilaštva Bosne i Hercegovine:

Džermin Pašić

Branilac optuženog Radivoja Solde

Ahmed Sejdić, advokat iz Sarajeva

SADRŽAJ

IZREKA PRESUDE

I. KRIVIČNI POSTUPAK.....	7
A. OPTUŽNICA I GLAVNI PRETRES.....	7
B. SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVNJE.....	8
D. ARGUMENTACIJA STRANAKA I ODBRANE NA ROČIŠTU ZA IZRICANJE KRIVIČNOPRAVNE SANKCIJE.....	10
F. NALAZI SUDA.....	11
i. Djelo počinioca mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava	11
ii. Kršenje mora biti počinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije.....	13
iii. Djelo počinioca mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom.....	14
iv. POČINILAC MORA NAREDITI ILI POČINITI DJELO	14
F. RADNJE IZVRŠENJA I OBLIK KRIVIČNE.....	15
ODGOVORNOSTI.....	15
G. KRIVIČNO-PRAVNA SANKCIJA.....	17
H. ODLUKA O IMOVINSKO-PRAVNOM ZAHTJEVU.....	19
I. ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA.....	19
J. ANEX I.....	20

Broj: S1 1 K 023594 16 Kri
Sarajevo, 16.11.2016. godine

U I M E B O S N E I H E R C E G O V I N E !

Sud Bosne i Hercegovine, Odjel I za ratne zločine, u vijeću sastavljenom od sudije Vesne Jesenković, kao predsjednika vijeća, te sudije Staniše Gluhajića i sudije Šabana Maksumića, kao članova vijeća, uz sudjelovanje Samire Kusture, u svojstvu zapisničara, u krivičnom predmetu protiv optuženog Miće Jovičića, po optužnici Tužilaštva BiH broj: T20 0 KTRZ 0008767 14 od 13.04.2015. godine, potvrđenoj dana 18.05.2015. godine, a kojom se tereti za počinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1., u vezi sa članom 22. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ), nakon održanog ročišta za razmatranje sporazuma o priznanju krivice i pretresa za izricanje krivičnopravne sankcije, postupajući na osnovu odredbe člana 231. Zakona o krivičnom postupku Bosne i Hercegovine (ZKP BiH), u prisustvu tužioca Tužilaštva BiH, Džermina Pašića, optuženog Miće Jovičića i njegovog branioca po službenoj dužnosti, Ahmeda Sejdija, advokata iz Sarajeva, dana 16.11.2016. godine, nakon vijećanja i glasanja, donio je i istog dana javno objavio sljedeću

P R E S U D U

Optuženi:

MIĆO JOVIČIĆ, nadimak „Splića“ i „Crni“, sin Miće i majke Jeke, rođ. Popović, rođen 10.08.1961. godine u Banovici, opština Vinkovci, Republika Hrvatska, nastanjen u ulici Stevana Sinđelića bb, opština Višegrad, po nacionalnosti Srbin, državljanin BiH i Republike Srbije, JMBG 1008961380019, po zanimanju KV bravari, zaposlen na „Hidroelektrani“ Višegrad, pismen, završio SSS, oženjen, otac četvero djece, služio vojsku u Nišu, R. Srbija 1980. godine, vodi se u vojnoj evidenciji u opštini Višegrad, lošeg imovnog stanja, neosuđivan.

K R I V J E

Što je:

zajedno sa L.D, B.I., O.P., N.P., D.Š., O.K., P.I., R.R. i V.R.

Za vrijeme oružanog sukoba u Bosni i Hercegovini, koji je trajao u periodu od juna 1992. godine do decembra 1995. godine, na području opština Rudo i Višegrad, između Vojske Republike Srpske (VRS) i Armije Bosne i Hercegovine, kao pripadnici Vojske Republike Srpske i to; L.D. kao komandant 2. Podrinjske lake pješadijske brigade – Višegrad (2.PLPB-Višegrad), B.I. kao komandir Interventne čete iste Brigade, a O.P., N.P., D.Š., O.K., P.I., R.R., V.R. i **Mićo Jovičić**, kao pripadnici Interventne čete ili pripadnici I.čete I. Bataljona, 2. Podrinjske lake pješadijske brigade Višegrad, postupali suprotno pravilima međunarodnog prava, kršeći odredbe člana 3. stav 1. tačka a) Ženevske konvencije o zaštiti civilnih lica za vrijeme rata od 12.08.1949.godine, („Službeni list FNRJ“, br. 24/50), na način da su:

Po priјemu Naređenja komande TG Višegrad, broj: str.pov 01-282/42-1 od 21.02.1993.godine, proslijedenog na osnovu zahtjeva vrhovnog komadanta Vojske Republike Srpske, u cilju obezbjeđenja dokaza o učešću muslimana iz Sandžaka u borbama na teritoriji BiH, s naređenjem organizovanja i izvođenja akcije u cilju zarobljavanja istih, L.D. svjestan da izvršenje naredbe dovodi do protuzakonitog odvođenja i zatvaranja civilnog stanovništva nesrpske nacionalnosti, što je i htio, te svjestan moguće posljedice nanošenja tjelesnog i duševnog bola i patnje, te ubijanja civilnog stanovništva, jer je bio upoznat sa ranijim postupanjem pripadnika Interventne čete, u sličnim okolnostima i njihovom vezom sa Milanom Lukićem, na što je pristao, pa je zadatak za izvršenje naređenja povjerio komandiru Interventne čete B.I., koji je zajedno sa Milanom Lukićem okupio vojnu oružanu grupu koju su činili pripadnici Interventne čete i pripadnici I.čete I. Bataljona, 2.PLPB-Višegrad, njih oko 25 vojnika VRS, među kojima: O.P., N.P., D.Š., O.K., P.I., R.R., V.R. i **Mićo Jovičić**, da bi isti

predvođeni B.I. i Milanom Lukićem, dana 27.02.1993. godine oko 15,30 časova, u izvršenju povjerenog im zadatka, vojnim kamionom marke „TAM 150“ dovezli se na željezničku stanicu u mjestu Štrpci, opština Rudo, gdje je B.I. zajedno sa Milanom Lukićem i još nekim pripadnicima grupe, uz prijetnju oružjem naredio otpravniku vozova da zaustavi brzi voz Jugoslovenske željeznice broj 671, koji je saobraćao na relaciji Beograd – Bar, dok su se O.P., N.P., D.Š., O.K., P.I., R.R., V.R. i **Mićo Jovičić** i ostali pripadnici grupe, naoružani automatskim puškama rasporedili oko voza i tako omogućili da B.I., Milan Lukić i još neki pripadnici grupe uđu u voz, izvrše legitimisanje i izvođenje civila, pa su ovi neometano to i učinili, iz voza izveli 20 (dvadeset) civila nesrpske nacionalnosti, od čega 18 (osamnaest) putnika bošnjačke nacionalnosti: Fevziju Zekovića, Halila Zupčevića, Ilijaza Ličinu, Rasima Čorića, Nijazima Kajevića, Muhedina Hanića, Ismeta Babačića, Esada Kapetanovića, Senada Đečevića, Safeta Preljevića, Adema Alomerovića, Zvijezdana Zuličića, Šeća Softića, Fehima Bekiju, Rafeta Husovića, Jusufa Rastodera, Džafera Topuzovića i Fikreta Memovića (konduktora u vozu), jednog (1) putnika hrvatske nacionalnosti, Tomu Buzova, svi državljeni SRJ i jedno (1) NN lice nepoznatog državljanstva, arapskog porjekla, koje su potom svi zajedno s drugim pripadnicima grupe, sa njihovim prtljagom sprovodili do vojnog kamiona kojim su se dovezli, naredili im da se popnu u transportni dio kamiona, potom ih odvezli do mjesta Štrpci, a odatle u pratnji dva putnička vozila do zgrade osnovne škole "Želimir Đurić Željo" u mjestu Prelovo, opština Višegrad, u kojoj se nalazila komanda I. Bataljona 2. Podrinjske lake pješadijske brigade Višegrad, gdje su stigli oko 17,30 časova, civile uz prijetnju oružjem natjerali da u grupama izlaze iz kamiona i uđu u fiskulturnu salu škole, ušli za njima, kojom prilikom su civilima naredili da se skinu, odlože prtljag koji su ponijeli sa sobom i izdvoje predmete od vrijednosti, a kada su ovi to učinili, B.I., O.P., N.P., D.Š., O.K., P.I., R.R., V.R. i **Mićo Jovičić**, zajedno sa Milanom Lukićem i drugim pripadnicima grupe, oko sat vremena, rukama, nogama i drugim predmetima udarali civile po svim dijelovima tijela, zatim im žicom vezali ruke iza leđa, primorali ih da samo u donjem vešu, bosi, krvavi sa vidnim tragovima fizičkog nasilja izađu iz škole istovremeno ih udarajući dok su se kretali hodnikom škole, tako ih izlažući snažnim fizičkim i psihičkim patnjama, nakon čega su sve civile ukrcali u isti kamion, i u namjeri da ih liše života, ponovno u pratnji dva putnička vozila, odvezli u mjesto Mušići ispred spaljene kuće vl. Poljo Rasima, naredili im da izađu iz kamiona, pri tom O.P., N.P., D.Š., O.K., P.I., R.R., V.R. i **Mićo Jovičić**, zajedno s drugim pripadnicima grupe držeći u rukama oružje spremno za upotrebu okružili mjesto oko

kuće i kamiona rasporedivši se na način kojim bi spriječili eventualni bijeg, te iz kamiona u grupama sprovodili civile do kuće, gdje ih je prihvatao B.I. zajedno sa Milanom Lukićem, nakon čega su B.I. i Milan Lukić pojedinačnim pucanjem iz vatrenog oružja lišili života ukupno 18 (osamnaest) civila, dok su dva civila pucanjem iz vatrenog oružja lišena života pri pokušaju bjega, i to jedan od strane NN pripadnika grupe koji je čuvao stražu, a drugi nakon što je na tog civila pucao iz automatske puške i pogodio ga osuđeni Nebojša Ranisavljević, nakon čega su dana 28.03.1993. godine, tijela svih ubijenih civila uklonjena i bačena u rijeku Drinu, od kojih su dijelovi tijela 4 (četiri) civila i to Halila Zubčevića, Ilijaza Ličine, Rasima Čorića i Jusufa Rastodera, pronađena i identifikovana prilikom obavljanja ekshumacije na lokalitetu jezera Peručac, dok je L.D. tokom i nakon opisanih radnji izvršenja, u više navrata primio detaljna usmena i pismena obavještenja o opisanom događaju.

Čime je

počinio krivično djelo Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142. stav 1., u vezi sa članom 22. Krivičnog zakona Socijalističke Federativne Republike Jugoslavije (KZ SFRJ),

pa ga Sud, na osnovu odredbe člana 142. stav 1. KZ SFRJ i člana 285. ZKP BiH, uz primjenu odredaba članova 33., 34., 36., 38 i 41. KZ SFRJ, za navedeno krivično djelo

O S U Đ U J E

NA KAZNU ZATVORA U TRAJANJU OD 5 (PET) GODINA

II

Primjenom člana 188. stav 4. ZKP BiH, optuženi se oslobađa od obaveze naknade troškova krivičnog postupka, te isti padaju na teret budžetskih sredstava Suda.

III

Na osnovu odredbe člana 198. stav 2. ZKP BiH, oštećeni se sa postavljenim imovinskopravnim zahtjevom za naknadu štete upućuju na parnični postupak.

O b r a z l o ž e n j e

I. KRIVIČNI POSTUPAK

A. OPTUŽNICA I GLAVNI PRETRES

1. Tužilaštvo BiH je optužnicom broj: T20 0 KTRZ 0008767 14 od 13.04.2015. godine, potvrđenom dana 18.05.2015. godine, optužilo Luku Dragičevića, Bobana Indića, Obrada Polugu, Novaka Polugu, Dragana Šekarića, Olivera Krsmanovića, Petku Indića, Radojicu Ristića, Vuka Ratkovića i Miću Jovićića za počinjenje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva iz člana 142., u vezi sa članom 22. KZ SFRJ.
2. Glavni pretres u ovome predmetu je započeo dana 12.10.2015. godine.
3. Na osnovu odredbe člana 25. ZKP BiH, Sud je dana 02.06.2016. godine, iz razloga ekonomičnosti i efikasnosti postupka, uz istovremeno očuvanje svih procesnih garancija i prava optuženih, donijelo odluku o spajanju postupka protiv Luke Dragičevića, Bobana Indića, Obrada Poluge, Novaka Poluge, Dragana Šekarića, Olivera Krsmanovića, Petku Indića, Radojice Ristića, Vuka Ratkovića i Miće Jovićića sa postupkom koji se istovremeno vodio protiv optuženog Miodraga Mitrašinovića, a imajući u vidu da je činjenični opis dvije optužnice protiv navedenih osoba bio identičan, da je postojala objektivna veza, odnosno da je prema obje optužnice više osoba učestvovalo u krivično pravnim radnjama povodom istog događaja, te da je Tužilaštvo BiH namjeravalo da izvede iste dokaze po obje optužnice.

B. SPORAZUM O PRIZNANJU KRIVNJE

4. U daljem toku postupka, dana 03.11.2016. godine, Sud je zaprimio Sporazum o priznanju krivnje kojeg je optuženi Mićo Jovičić u prisustvu svog branioca, zaključio sa Tužilaštvom BiH.

5. S tim u vezi, dana 07.11.2016. godine, Sud je, a nakon saslušanja postupajućeg tužioca, optuženih i njihovih branilaca, donio odluku da se iz razloga cjelishodnosti, a u skladu sa odredbom člana 26. ZKP BiH, postupak u odnosu na optuženog Miću Jovičića razdvoji i nastavi u drugom predmetu pod brojem S1 1 K 023594 16 Krl, dok će se postupak u odnosu na ostale optužene nastaviti pod brojem Suda S1 1 K 018711 15 Krl.

6. Dana 16.11.2016. godine Sud je održao ročište za razmatranje navedenog sporazuma o priznanju krivnje.

7. Optuženi Mićo Jovičić je u cijelosti priznao krivnju za počinjenje krivičnog djela koje mu se optužnicom stavlja na teret, te je pristao na izricanje kazne u trajanju od 5 (pet) godina zatvora. Osim toga, u Sporazu je naznačeno da se optuženi slaže sa svim pravnim posljedicama koje se vežu za zaključivanje Sporazuma, uključujući i posljedice vezane za imovinsko-pravne zahtjeve, troškove krivičnog postupka i nemogućnost ulaganja žalbe na izrečenu krivično pravnu sankciju.

8. U skladu sa članom 231. stav 6. ZKP BiH, Sud je na navedenom ročištu najprije ispitao da li je optuženi sporazum o priznanju krivnje potpisao dobrovoljno, svjesno i sa razumjevanjem, te da li je u potpunosti razumio kako sam Sporazum, tako i posljedice koje iz njega proističu. Optuženi je potvrdio da je pročitao sve što je navedeno u Sporazu, da je isti u potpunosti izraz njegove slobodne volje, te da je isti potpisao dobrovoljno, svjesno i sa razumijevanjem, a nakon što je upoznat sa mogućim posljedicama, uključujući i posljedice vezane za imovinskopravne zahtjeve, kao i troškove postupka. Također, optuženi je potvrdio da priznaje da je počinio krivično djelo na način kako je to i navedeno u optužnici koja mu se stavlja na teret, kao i da razumije da se potpisivanjem Sporazuma odriče prava na suđenje, te da ne može uložiti žalbu na krivičnopravnu sankciju koja će mu biti izrečena, ukoliko Sud prihvati zaključeni Sporazum.

9. Nadalje, Vijeće je prilikom donošenja odluke vodilo računa o interesima i pravima oštećenih u ovom predmetu, te ispitalo da li je tužilac pružio mogućnost oštećenima da se izjasne o imovinskopravnom zahtjevu, kao i o zaključenom sporazumu, što predstavlja dužnost postupajućeg tužioca, ali i obavezu Suda da utvrdi da li je to zaista i učinjeno. S tim u vezi, Vijeće je imalo u vidu Dopis kojeg je dana 16.11.2016. godine, Tužilaštvo BiH dostavilo Sudu i u kojem se navodi da je tužilac obavio razgovore sa punomoćnicima oštećenih lica, te ih upoznao sa razlozima zaključenja sporazuma i visinom kazne koja bi trebala biti izrečena optuženom, nakon čega su isti istakli da je Sporazum odluka Tužilaštva BiH, te da oštećeni nisu zadovoljni predloženom kaznom, kao i da ne bi bili zadovoljni ni znatno strožijom kaznom, međutim da je dopinos optuženog da se slučaj istraži do kraja od velikog značaja za okončanje postupka, zbog čega su u konačnici isti izrazili razumijevanje za zaključenje Sporazuma.

10. Nakon što je utvrdio da je Sporazum u potpunosti izraz slobodne volje optuženog, Sud je pristupio utvrđivanju da li postoji dovoljno dokaza o krivici optuženog.

11. U tom smislu, postupajući tužilac Tužilaštava BiH je predložio da se na ročištu prilikom razmatranja sporazuma o priznanju krivnje izvedu i u sudski spis ulože dokazi koje je tužilac predložio u predmetnim optužnicama, a koji se tiču ovoga optuženog (koji dokazi su navedeni u aneksu ove presude i čine njen sastavni dio).

12. Optuženi i njegov branilac su istakli da su upoznati sa sadržajem ovih dokaza, te da se ne protivi njihovom uvrštavanju u dokazni materijal, kao i da ne ističu prigovor zakonitosti i autentičnosti uloženih dokaza.

13. Nakon vijećanja i glasanja, Sud je prihvatio Sporazum u cijelosti, nalazeći da su ispunjeni svi uslovi iz odredbe člana 231. stav 6. ZKP BiH. Sud je utvrdio da je Sporazum u potpunosti izraz slobodne volje optuženog koji je upoznat o svim posljedicama istog. Takođe, Sud je u skladu sa odredbama citiranog člana ustanovio da postoji dovoljno dokaza o krivnji optuženog kao i da je optuženi razumio da se na ovaj način odriče prava na suđenje, te da ne može uložiti žalbu na krivično pravnu sankciju koja je predložena sporazumom, ukoliko mu bude izrečena.

14. Nadalje Sud je razmotrio da li je predložena krivičnopravna sankcija u skladu sa odredbom stava 3. člana 231. ZKP BiH. S tim u vezi, Sud je najprije imao u vidu da se, po pravilu, na učinioca krivičnog djela prvenstveno primjenjuje zakon koji je bio na snazi u

vrijeme učinjenja. Od ovog principa moguće je odstupiti jedino u interesu optuženih lica, i to u situaciji kada se nakon izvršenja djela zakon izmijenio tako da je izmijenjeni zakon blaži za učinioca. Sud procjenjuje u svakom konkretnom slučaju koji je zakon blaži za učinioca. Vijeće je, imajući u vidu praksu Ustavnog suda BiH, u pogledu primjene materijalnog prava, našlo nužnim primijeniti KZ SFRJ, kao zakon koji je važio u vrijeme izvršenja krivičnog djela, nalazeći da je u konkretnom slučaju on blaži po učinioca, imajući u vidu da je za navedeno krivično djelo ovim zakonom propisana je kazna u trajanju od pet do dvadeset godina. Obzirom da je Sporazumom predloženo izricanje kazne zatvora u trajanju od 5 (pet) godina, to je ista u skladu sa KZ SFRJ.

D. ARGUMENTACIJA STRANAKA I ODBRANE NA ROČIŠTU ZA IZRICANJE KRIVIČNOPRAVNE SANKCIJE

15. Dana 16.11.2016. godine, Sud je objavio da je prihvaćen Sporazum o priznanju krivnje, te je izjava optuženog o priznanju krivnje unesena u zapisnik u skladu sa odredbom člana 231. stav 7. ZKP BiH.

16. Istog dana, održan je pretres za izricanje krivično pravne sankcije na kojem su strane u postupku i branilac optuženog, iznijeli otežavajuće i olakšavajuće okolnosti na strani optuženog.

17. Postupajući tužilac je istakao činjenicu da je optuženi Jovičić u toku istrage, već prilikom prvog ispitivanja, priznao izvršenje krivičnog djela, čime je jos u ranoj fazi postupka iskazao iskreno kajanje zbog počinjenog djela, te je takva njegova izjava u velikoj mjeri doprinijela uspješnom okončanju istrage, budući da su na taj način razvjetljene važne činjenice vezane za predmetni događaj. Tužilac je dalje istakao da na strani optuženog nisu nadnjene otežavajuće okolnosti, ističući pri tome posebno da optuženi iako saizvrsilac u izvršenju djela, nije poduzimao direktno radnju pucanja u oštećene civile. Na kraju, Tužilaštvo BiH je navelo i da se optuženi saglasio da će svjedočiti na glavnom pretresu o događajima koji su se desili u okolini Rudog i Višegrada 27.02.1993. godine i otmici civila iz voza na stanici u Štrpcima, što sve, po mišljenju tužioca opravdava prihvatanje predložene sankcije koja je navedena u Sporazumu.

18. Branilac optuženog Jovičića u cijelosti se saglasio sa navodima Tužilaštva BiH,

ističući pri tome da će se ovom sankcijom u potpunosti ostvariti svrha kažnjavanja. Kao olakšavajuće okolnosti, branilac je također naveo iskreno kajanje optuženog i njegovo priznanje djela na samom početku istrage, kao i činjenicu da optuženi oženje, otac četvoro djece, te da je do sada neosudjivan.

19. Na kraju, imajući u vidu loše imovinsko stanja optuženog, kao i članova njegove porodice, branilac je predložio da Sud optuženog Miću Jovičića oslobodi od naknade sudskih troškova postupka.

E. NALAZI SUDA

20. Optuženi Jovičić Mićo je priznao krivnju za počinjenje krivičnog djela koje mu je predmetnom optužnicom stavljeno na teret.

21. Prije svega, za postojanje krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog za koje je optuženi oglašen krivim, potrebno je da budu ispunjeni sljedeći opći elementi:

- i. da je djelo počinioca suprotno pravilima međunarodnog prava;
- ii. da je kršenje počinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije;
- iii. da djelo počinioca mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom;
- iv. da počinilac mora naređiti ili počiniti djelo.

22. Imajući u vidu pravnu kvalifikaciju djela za koje je optuženi oglašen krivim, Vijeće će u daljem izlaganju iznijeti razloge na osnovu kojih nalazi ispunjenim naprijed navedene opće i posebne elemente inkriminacije, sadržane u odredbu člana 142. stav 1. KZ SFRJ.

- i. Djelo počinioca mora biti počinjeno suprotno pravilima međunarodnog prava

23. Za postojanje navedenog krivičnog djela, nužno je i da radnje izvršenja djela predstavljaju kršenje pravila međunarodnog prava, što ukazuje na blanketni karakter ovog krivičnog djela.

24. Stoga, za utvrđivanje ovog elementa krivičnog djela, neophodno je bilo konsultovati odgovarajuće međunarodne konvencije, u konkretnom slučaju odredbe Ženevske konvencije o zaštiti građanskih osoba za vrijeme rata od 12.08.1949. godine.
25. Da bi se utvrdilo kršenje odredbi zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija, potrebno je analizirati njen sadržaj, te domen primjene na konkretan predmet.
26. Naime, odredbom člana 3. stav 1. tačke a) i c) Ženevskih konvencija iz 1949. godine, koja se temeljem Anexa 6. Daytonskog mirovnog sporazuma primjenjuje i u Bosni i Hercegovini predviđeno je da:
27. „*U slučaju oružanog sukoba koji nema karakter međunarodnog sukoba i koji izbije na teritoriji jedne od viškoh strana ugovornica, svaka od strana u sukobu bit će dužna da primjenjuje bar sljedeće odredbe:*
- prema licima koja ne učestvuju neposredno u neprijateljstvima, podrazumijevajući tu i pripadnike oružanih snaga koji su položili oružje i lica onesposobljena za brobu uslijed bolesti, rana, lišenja slobode, ili iz kojeg bilo drugog uzroka, postupat će se u svakoj prilici, čovječno bez ikakve nepovoljne diskriminacije zasnovane na rasi, boji kože, vjeri ili uvjerenju, polu, rođenju, ili imovnom stanju, ili bilo kome drugom sličnom mjerilu.*
- U tom cilju zabranjeni su i ubuduće se zabranjuju, u svako doba i na svakom mjestu, prema gore navedenim licima sljedeći postupci:*
- a) povrede koje se nanose životu i tjelesnom integritetu, naročito sve vrste ubistava, osakaćenja, svireposti i mučenja. ...
28. Dakle, svrha zajedničkog člana 3. svih Ženevskih konvencija, jeste propisivanje minimuma prisilnih normi, kao i ukazivanje na općeprihvачene humanitarne principe na kojima se u potpunosti zasnivaju sve konvencije, te je primjenjiv i u sukobima koji nemaju međunarodni karakter.
29. S obzirom da je u predmetnom postupku, zaključeno, da je u periodu obuhvaćenom optužnicom, na teritoriji opština Rudo i Višegrad postojao oružani sukob, to je opravdano zaključiti, da je zajednički član 3. Konvencija imao biti primjenjivan sve vrijeme trajanja tog oružanog sukoba.

Civilni status žrtve (status zaštićene kategorije stanovništva)

30. Radi utvrđenja kršenje pravila međunarodnog prava, neophodno je utvrditi da li je djelo bilo usmjereni protiv posebne kategorije stanovništva zaštićene članom 3. Ženevske konvencije o zaštiti građanskih lica za vrijeme rata od 12.08.1949. godine.

31. Status zaštićenih lica u skladu sa članom 3. stav 1. Konvencije, uživaju sve osobe koje za vrijeme trajanja oružanog sukoba ne poduzimaju nikakvo učešće u neprijateljstvima, uključujući čak i pripadnike vojnih ili policijskih formacija, koji su položili oružje ili lica koja su onesposobljena za borbu uslijed bolesti, rana, lišenja slobode ili iz bilo kojeg drugog razloga.

32. Kada je u pitanju ovaj element, odnosno civilni status žrtve, Vijeće konstatuje da iz iskaza srodnika oštećenih kao i ostalih provdenih dokaza saglasno proizilazi da oštećeni u vrijeme inkriminisanih događaja nisu učestvovali neposredno u neprijateljstvima, niti su bili pripadnici oružanih snaga jedne strane u sukobu, odnosno da su u vrijeme počinjenja djela imali status civila, iz čega proizilazi da su uživali zaštitu u skladu sa odredbama zajedničkog člana 3. Ženevskih konvencija.

ii. Kršenje mora biti počinjeno u vrijeme rata, oružanog sukoba ili okupacije

33. Odredba člana 142. stav 1. KZ SFRJ, kao opći uslov postojanja djela propisuje i postojanje oružanog sukoba ili okupacije, pri čemu se ne insistira na karakteru samog sukoba, odnosno, ne pravi se distinkcija između internih i međunarodnih sukoba.

34. U međunarodnoj sudskoj praksi smatra se da oružani sukob postoji "svuda gdje se pribjeglo oružanoj sili između država ili produženom oružanom nasilju između vlasti i organizovanih naoružanih grupa, ili pak između takvih grupa unutar jedne države."

35. Dovodeći kršenje odredbi međunarodnog prava u vezu sa postojanjem oružanog sukoba, treba naglasiti da se međunarodno humanitarno pravo i dalje primjenjuje "na čitavoj teritoriji zaraćenih država, odnosno, u slučaju unutrašnjih oružanih sukoba, na čitavoj teritoriji pod kontrolom jedne od strana, nezavisno od toga da li se na tom mjestu

stvarno vode borbe, sve do zaključenja mira ili, u slučaju unutrašnjih sukoba, sve dok se ne pronađe mimo rješenje ”.

36. Dakle, evidentno je da se poštivanje opće prihvaćenih principa pravila i običaja ratovanja, te garancija datih u zajedničkom članu 3. Ženevskih konvencija odnosi kako na sukobe koji se smatraju sukobima međunarodnog karaktera, tako i na one koji su po svom karakteru interni sukobi unutar jedne države.

37. Kada je u pitanju ovaj element predmetnog krivičnog djela, Vijeće je temeljem kako dokaza subjektivne, tako i dokaza objektivne prirode koji su uloženi u spis, utvrdilo da se u inkriminisano vrijeme odvijao oružani sukob na području opštine Rudo i Višegrad, između snaga VRS sa jedne strane i pripadnika ARBiH sa druge strane.

iii. Djelo počinioca mora biti povezano sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom

38. Sljedeći opći element postojanja predmetnog krivičnog djela zahtijeva postojanje *nexusa* radnji optuženog sa ratom, oružanim sukobom, odnosno da djelo počinioca mora biti u vezi sa ratom, oružanim sukobom ili okupacijom.

39. Da bi se utvrdilo postojanje navedenog elementa, neophodno je bilo sagledati status optuženog u inkriminisanom periodu, te postojanje uzajamnosti i zavisnosti izvršenja djela u odnosu na postojanje ranije obrazloženog oružanog sukoba, na području opštine Višegrad i Rudo.

40. U konkretnom slučaju Vijeće je ispitivalo „*da li je postojanje oružanog sukoba u znatnoj mjeri utjecalo na sposobnost počinioca da počini zločin, njegovu odluku da ga počini, način počinjenja zločina ili cilj sa kojim je počinjen*“¹.

41. Ocenjom provedenih dokaza, Vijeće zaključuje da je djelo optuženog bilo u dovoljnoj mjeri povezano sa ratnim dešavanjem. U tom smislu, Vijeće je posebno uzelo u obzir poziciju optuženog u vojnoj strukturi – tj. da je u inkriminisano vrijeme isti bio pripadnik VRS u BiH, odnosno preciznije pripadnik Interventne čete 2. Podrinjske lake

pješadijske brigade – Višegrad, a što prije svega proizilazi iz iskaza optuženog Miće Jovičića, te iskaza ostalih svjedoka optužbe.

42. Stoga, s obzirom na angažovanje optuženog u inkriminisano vrijeme u svojstvu pripadnika VRS, ne može biti sumnje u pogledu znanja optuženog o postojanju ratnog stanja i činjenice da je on učestvovao u njemu, odnosno činjenice da je isti bio potpuno svjestan postojanja oružanog sukoba i okolnosti pod kojima se inkriminisani događaj desio.

iv. Počinilac mora naređiti ili počiniti djelo

43. Optuženi je oglašen krivim da je svojim radnjama učestvovao u lišenju života određenih lica, čime je ispunjen je i posljednji opšti element krivičnog djela Ratni zločin protiv civilnog stanovništva člana 142. stav 1. KZ SFRJ, obzirom da je optuženi navedeno krivično djelo počinio kao saizvršilac.

F. R A D N J E I Z V R Š E N J A I O B L I K K R I V I Č N E O D G O V O R N O S T I

44. Navedenom optužnicom, optuženom Mići Jovičić se na teret stavlja da je svojim radnjama kao saizvršilac učestvovao u ubistvu 20 (dvadeset) civila.

45. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju i Međunarodni krivični sud za Ruandu sistematski su definisali *ubistvo* kao „*smrt žrtve do koje je došlo uslijed djela ili propusta koje je optuženi počinio sa namjerom da žrtvu liši života ili da nanese teške tjelesne povrede, za koje je razumno trebao znati da bi mogao prouzročiti smrt.*“²

46. Elementi definicije „*ubistva*“ po međunarodnom običajnom pravu su sljedeći: smrt žrtve, smrt je uzrokovana radnjom ili propustom optuženog, odnosno osobe ili osoba za čije radnje i propuste optuženi snosi krivičnu odgovornost. Radnja ili propust optuženog, odnosno osobe ili osoba za čije radnje ili propuste on snosi krivičnu odgovornost, počinjeni su s namjerom: ‘lišavanja života, ili nanošenja teške tjelesne povrede, ili nanošenja teške

¹ Tužilac protiv Kunarca i drugih, predmet broj: IT-96-23 & IT-96-23/1-A presuda 12.06.2002. godine, stav 58.

² Tužilac protiv Radilsava Krstića, Predmet . IT-98-33 (Pretresno veče), 2. avgust 2001.para. 485.

ozljede sa razumnom mogućmom sviješću o tome da će takav čin ili propust vjerovatno uzrokovati smrt.³

47. Slijedom navedenog, Vijeće ističe da je nesporno da lišavanje druge osobe života, naročito na način kako je opisano u dispozitivu presude, predstavlja namjerno i teško uskraćivanje prava na život - temeljnog ljudskog prava svakog pojedinca, kao što je nesporno da je takvo činjenje suprotno i nacionalnom i međunarodnom pravu.

48. Član 22. KZ SFRJ navodi: "Ako više osoba, učestvovanjem u radnji izvršenja ili na drugi način, zajednički učine krivično djelo, svaka od njih kaznit će se kaznom propisanom za to djelo."

49. Optuženi je sporazumom priznao krivnju za djelo koje mu se stavlja na teret, i za oblik krivične odgovornosti koji je naveden u optužnici, ali je Sud u obavezi da cijeni valjanost tog priznanja, kao i to da li postoji dovoljno dokaza iz kojih proizilazi njegova krivična odgovornost.

50. S tim u vezi, Sud je utvrdio da postoji dovoljno dokaza o krivici za radnje koje je optuženi Mićo Jovičić počinio u svojstvu saizvršioca, obzirom da je u radnjama izvršenja učestvovao zajedno sa drugim osobama, te da je svojim radnjama dao doprinos učinjenju predmetnog krivičnog djela. Naime, na osnovu priznanja optuženog Jovičića i drugih prezentiranih dokaza, Sud je utvrdio da je optuženi Mićo Jovičić zajedno sa drugim pripadnicima Interventne čete i pripadnicima I čete I Bataljona, 2. PLPB – Višegrad, dana 27.02.1993. godine, učestvovao u odvođenju ukupno (20) dvadeset putnika iz brzog voza Jugoslovenske željeznice broj 671, koji je saobraćao na relaciji Beograd – Bar, njihovom odvođenju u mjesto Štrpci, te konačno i u lišenju života pomenutih civila, a koje radnje je optuženi činio svjesno i voljno.

51. Vijeće konstatuje da je iz dostavljenih dokaza izведен nesumnjiv zaključak da je iz voza kritičnog dana izvedeno 20 (dvadeset) civila nesrpske nacionalnosti, od čega 18 (osamnaest) putnika bošnjačke nacionalnosti: Zeković Fevzija, Zupčević Halil, Ličina Ilijaz, Ćorić Rasim, Kajević Nijazim, Hanić Muhedin, Babačić Ismet, Kapetanović Esad, Đečević Senad, Preljević Safet, Alomerović Adem, Zuličić Zvijezdan, Softić Šećo, Bekija Fehim, Husović Rafet, Rastoder Jusuf, Topuzović Džafer i Memović Fikret (konduktora u voznu),

³ Tužilac protiv Mitra Vasiljevića presuda predmet IT 98-32 Pretresnog vijeća IT , 29. novembar 2002., para. 205.

jedan (1) putnik hrvatske nacionalnosti, Buzov Tomo, svi državlјani SRJ i jedno (1) NN lice nepoznatog državljanstva, arapskog porjekla.

52. Također, iz materijalne dokumentacije proizilazi da su dijelovi tijela 4 (četiri) civila i to Zubčević Halila, Ličina Ijaz, Ćorić Rasima i Rastoder Jusufa, pronađena i identifikovana prilikom obavljanja ekshumacije na lokalitetu jezera Peručac.⁴

53. Po ocjeni Suda, svi provedeni dokazi potvrđuju priznanje krivnje optuženog i činjenične navode optužnice. Naime, svi dokazi taksativno navedeni u Aneksu presude koji čine njen sastavni dio, ničim nisu dovedeni u sumnju, niti je u tom pravcu odbrana isticala prigovore, zbog čega iste Sud cijeni kao nesporene iz kog razloga se neće ni baviti njihovom detaljnrom analizom i obrazlaganjem. Sud je navedene dokaze prihvatio i ocijenio kao istinite, objektivne i nesporne, na osnovu čijeg sadrzaja je utvrđeno da je optuženi opisanim radnjama ostvario sva bitna obilježja krivičnog djela koje mu se optužnicom stavlja na teret, iz kog razloga ga je i oglasio krivim.

F. KRIVIČNO-PRAVNA SANKCIJA

54. Prilikom razmatranja kazne predviđene Sporazumom, Sud je itekako bio svjestan težine krivičnog djela koje je optuženi priznao i nije se olakšao u prihvatanje istog. Sud je svjestan da niti jedna kazna ne može adekvatno odraziti težinu oduzimanja života 20 civila niti duševnu bol nanesenu njihovim porodicama.

55. Međutim, Sud je sagledao sve okolnosti priznanja krivnje optuženog, te je našao da u konkretnom slučaju postoje olakšavajuće okolnosti koje opravdavaju izricanje predložene zakonske kazne od 5 godina.

56. Tako je Vijeće cijenilo činjenicu da je optuženi Mićo Jovičić pokazao iskreno kajanje i prihvatio svoju odgovornost za učešće u počinjenu navedenog krivičnog djela, na taj način se suočio sa posljedicama onoga što je učinio.

⁴ Zapisnik o utvrđivanju identiteta, broj:237/10 od 19.03.2010.godine; Zapisnik o ekshumaciji identifikaciji i sudskomedicinskoj analizi posmrtnih ostataka, po Naredbi Suda BiH, broj: X Krm-10/1028 od 27.07.2010.godine.

57. Sud je imao u vidu da optuženi Jovičić, iako je saizvršilac u počinjenju navedenog krivičnog djela, isti nije direktni izvršilac, odnosno nije poduzeo samu radnju pucanja u oštećene civile.

58. Nadalje, optuženi je na samom početku istrage priznao izvršenje krivičnog djela i od tada pregovara o zaključenju sporazuma o priznanju krivnje i saradnji sa Tužilaštvo BiH. Takođe, optuženi se zaključenjem ovoga sporazumom obavezao da će svjedočiti o događajima koji su se desili u okolini Rudog i Višegrada 27.02.1993. godine i otmici civila iz voza na stanici u Štrpcima čime će u mnogome doprinijeti rasvjetljavanju ovoga zločina kao efikasnom i ekonomičnom okončanju ovog krivičnog postupka.

59. Sud je imao u vidu i Podnesak punomočnika oštećenih u kome se navodi da su oštećeni upoznati sa postignutim sporazumom o priznanju krivnje između optuženog Jovičić Miće i Tužilaštva BiH, te da su upoznati sa brojnim opravdavajućim okolnostima koji su mu prethodili. Istaknut je stav da predložena zatvorska kazna nije primjerena težini počinjenog zločina, te je ukazano da se ni izricanjem najstrožije kazne ne bi se postiglo istinsko zadovoljenje pravde, ali da su sa druge strane, oštećeni svjesni doprinosa koji će optuženi Jovičić dati efikasnijem okončanju ovoga postupka i otkrivanju počinjoca istog.

60. S tim u vezi, Vijeće nalazi svrsishodnim podsjetiti da je svrha kažnjavanja i podsticanje preodgoja osuđenog, a da gubitak slobode daje osuđenoj osobi kontekst za razmišljanje o protivpravnosti počinjenih djela i da može kod nje stvoriti svijest o zlu i patnji koju je tim djelima nanijela drugima. Imajući u vidu da taj proces pomaže osuđenoj osobi da se ponovo integrira u društvo, Vijeće smatra da priznanjem krivice optuženi preuzima važan korak u procesu integracije i između ostalog, pokazuje da je, kako je to već navedeno, prihvatio svoju odgovornost prema oštećenoj strani i društvu uopšte. Na kraju, Vijeće je imalo u vidu i izraženu spremnost optuženog da svjedoči u drugim predmetima ratnih zločina pred Sudom Bosne i Hercegovine, kao i korektno ponašanje istog pred Sudom, te činjenicu da do sada nije kažnjavan.

61. Pored toga, Sud je cijenio i da se radi o porodičnom čovjeku, ocu četvero djece, ranije neosuđivanom, a koje okolnosti u korelaciji sa svim drugim naprijed navedenim, te činjenicom da je priznanje optuženog doprinijelo utvrđivanju sudsbine ubijenih, prema zaključku Vijeća predstavljaju olakšavajuće okolnosti koje opravdavaju izricanje kazne zatvora predviđene navedenim Sporazumom, odnosno Vijeće nalazi da će se, u konkretnom slučaju u odnosu na optuženog Miću Jovičića izrečenom kaznom zatvora u

trajanju od 5 (pet) godina, ostvariti svrha kažnjavanja iz člana 33. KZ SFRJ.

G. ODLUKA O IMOVINSKO-PRAVNOM ZAHTJEVU

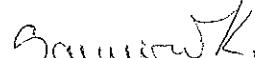
62. Postupajući u skladu sa odredbom člana 198. stav 2. ZKP BiH, s obzirom da podaci krivičnog postupka ne pružaju pouzdan osnov ni za potpuno ni za djelimično presuđenje, a posebno imajući u vidu da u predmetnoj krivičnopravnoj stvari nije započeo glavni pretres na kome bi eventualno bili izvođeni dokazi o osnovanosti imovinskopravnog zahtjeva oštećene, Vijeće je oštećene uputilo da postavljeni imovinskopravni zahtjev mogu ostvariti u parničnom postupku.

H. ODLUKA O TROŠKOVIMA POSTUPKA

63. Primjenom odredbe člana 189. stav 1. ZKP BiH, Vijeće je našlo opravdanim oslobođiti optuženog obaveze naknade troškova ovog krivičnog postupka.

64. Naime, optuženi je, prema podacima u spisu, lošeg imovnog stanja, narušenog zdravlja, te živi u zajedničkom domaćinstvu sa suprugom i četvero djece, pa će stoga, imajući u vidu predstojeće izdržavanje višegodišnje kazne zatvora po ovoj presudi u narednom periodu optuženi biti objektivno spriječen da ostvaruje zaradu, pa Sud nalazi da bi obavezivanjem optuženog na plaćanje troškova krivičnog postupka bilo dovedeno u pitanje kako njegovo izdržavanje, tako i izdržavanje članova njegove porodice.

ZAPISNIČAR:

Samira Kustura

POUKA O PRAVNOM LIJEKU: Protiv ove presude dozvoljena je žalba u roku od 15 dana od dana prijema pismenog otpravka iste. Žalba se ne može izjaviti na odluku o krivičnopravnoj sankciji.

